

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 688/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Tóthom, Advokátska kancelária, Bartoškova 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9. marca 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 25. júla 2016.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 34/2013-3026 z 13. októbra 2014 bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) v spojení s § 138 písm. a) a i) Trestného zákona spáchaného v štádiu pokusu, ako aj pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 a 4 písm. b) v spojení s § 140 písm. c) Trestného zákona, z pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 a 4 písm. b) v spojení s § 140 písm. c) Trestného zákona a pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) v spojení s § 140 písm. c) Trestného zákona. Bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ako aj trest prepadnutia viacerých vymenovaných vecí. Napokon mu bol uložený aj ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 88/2014-3143 z 30. januára 2015 bol rozsudok okresného súdu zrušený vo výroku o vine vo vzťahu ku skutku v bode 1, ako aj vo výrokoch o treste a ochranných opatreniach, pričom popri nezrušených výrokoch o vine bol sťažovateľ v bode 1 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) v spojení s § 138 písm. a) a i) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona. Bol mu za to uložený trest odňatia slobody v trvaní 13 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ako aj trest prepadnutia viacerých vymenovaných vecí. Napokon mu bol uložený aj ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9. marca 2016 bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu.

Podľa názoru sťažovateľa dovolacím uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy.

V podanom dovolaní namietal sťažovateľ porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, ďalej okolnosť, že vo veci konal sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ako aj to, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c), e) a g) Trestného poriadku].

Podľa sťažovateľa najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia konštatuje okrem iného viaceré podstatné skutočnosti, ktorými prakticky odobruje obsah podaného dovolania, pokiaľ ide o zásadné obmedzenia na právach obhajoby, ako aj nezákonným spôsobom vykonané dôkazy.

Ide o tieto konštatovania najvyššieho súdu:

„1. Dovolací súd preto nemôže konštatovať v tomto smere porušenie práva obvineného na obhajobu a už vôbec nie zásadným spôsobom, rovnako, ako sa z takého postupu nedá vyvodzovať vykonanie dôkazov nezákonným spôsobom.

2. Ak v tomto prípade aj došlo nepredloženiu kompletných záznamov telefonických hovorov po skončení prípravného konania, došlo postupom súdu k napraveniu tohto pochybenia, pričom v konečnom dôsledku nedošlo k porušeniu práva obvinených na obhajobu, pretože predložením doplnených záznamov a ich oboznámením nebolo preukázané neopodstatnené postavenie obvinených pred súd.

3. Podľa vysvetlenia vyšetrovateľa na hlavnom pojednávaní niektoré záznamy chýbajú, pretože napr. nedošlo k spojeniu telefónnych staníc. Rovnako ako nedošlo k zaznamenaniu telekomunikačnej prevádzky počas akcie s názvom Gargamel 13.

4. Ako správne uviedli sudy v predchádzajúcom konaní v rámci kontradiktórneho procesu obhajobe nič nebránilo, aby dôkazné prostriedky, voči ktorým mala pochybnosti, predložila na príslušné preskúmanie, ktoré by potvrdilo alebo vyvrátilo prípadné falšovanie, pozmeňovanie alebo inú nedovolenú manipuláciu s nimi. Preto aj s poukazom na výpoveď vo veci činného vyšetrovateľa súd vyhodnotil vznesenú námietku ako nedôvodnú (obhajoba nemá možnosť získať prepisy hovorov od operátora tak ako si tie zabezpečuje orgán prípravného konania preto takto koncipované tvrdenie považujem za neadekvátne).

5. Pokiaľ išlo o predloženie nekompletných záznamov z telekomunikačnej prevádzky obžalobou nebolo správne tvrdenie okresného súdu o tom, že postačovalo predložiť len tie

záznamy, ktoré sa vzťahovali na vec, pretože nie vyšetrovateľovi, resp. prokurátorovi prináleží také rozhodnutie, ale len a výhradne súdu, až ten rozhodne, ktoré zo záznamov majú vzťah k prerokúvanej veci, a ktoré z nich a v akom rozsahu ako dôkaz vykoná. Toto pochybenie však nakoniec bolo napravené a nemalo za následok porušenie práv obvinených.“

Rozhodujúcim dôkazným prostriedkom mala byť výpoveď svedka [REDACTED] v postavení agenta, o ktorom najvyšší súd uvádza:

„Dovolací súd však konštatoval, že použitie svedka [REDACTED] na plnenie úloh, ktoré prislúchajú jedine agentovi a úlohy s tým súvisiace – kontaktovanie sa najmä s obvineným [REDACTED], a na tom základe vypočúvanie [REDACTED] ako svedka po 2. marci 2012 a zobrazovanie obrazovo-zvukových záznamov zo stretnutí týkajúcich sa prerokúvanej trestnej veci, nie sú použiteľné, pretože neboli získané agentom ako predpisuje Trestný poriadok v ustanovení § 117 Tr. por. Z tohto ustanovenia vyplýva jednak to, že na odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov zločinov korupcie, trestných činov extrémizmu, trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa alebo trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti možno použiť agenta. Jeho použitie je prípustné len vtedy, ak odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov uvedených trestných činov by bolo iným spôsobom podstatne sťažené a získané poznatky odôvodňujú podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo má byť spáchaný takýto trestný čin. Príkaz na použitie agenta vydáva predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora, ktorý musí byť odôvodnený aj skutkovými okolnosťami. Taktiež z tohto ustanovenia vyplýva, že agentom je príslušník policajného zboru a ak je ním iná osoba, možno použiť ustanovenia §§ 127 až 134 Tr. por. o svedkovi. V prerokúvanom prípade [REDACTED] nevystupoval ako agent a preto úkony, ktoré boli vykonané priamo alebo prostredníctvom jeho osoby nie sú ako dôkaz použiteľné pre trestné konanie. Týka sa to nielen jeho svedeckej výpovede po 2. marci 2012, ale aj ďalších úkonov – najmä vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov. Dovolací súd napriek tomuto pochybeniu okresného i krajského súdu z odôvodnenia rozhodnutí (nie preskúmaním a hodnotením dôkazov samotných) zistil, že odsudzujúci rozsudok okresného i krajského súdu sa v rozhodujúcej miere, pokiaľ ide o rozhodnutie o vine, opiera v

rozhodujúcej a prevažnej miere najmä o oznámenie o trestnom čine [REDAKOVANÉ] a z toho rezultujúce uznesenie o začatí trestného stíhania, legálneho použitia informačno-technických prostriedkom, vrátane záznamov z odpočutej telekomunikačnej prevádzky aj medzi [REDAKOVANÉ] a inými osobami, najmä obvineným [REDAKOVANÉ], pretože príkazy sudcu boli vydané v súlade s Trestným poriadkom a boli dostatočne odôvodnené a odposluch telefonických rozhovorov medzi obvineným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] by boli zaznamenané aj odpočutím zariadenia používaného obvineným [REDAKOVANÉ], resp. ďalšími osobami.“

Podľa názoru sťažovateľa sa nemožno stotožniť s tým, že aj keď bola rozhodujúca časť prípravného konania, ako aj základ dokazovania (aplikácia a využitie agenta [REDAKOVANÉ]) v rozpore so zákonom, aj výsledkom inak koncipovaného dokazovania by došlo k zhodnému rozhodnutiu okresného súdu a krajského súdu, a že preto by neboli zásadným spôsobom porušené obhajobné práva sťažovateľa.

Pokiaľ by súdy vyhovelí tomu, čo obhajoba stále tvrdila o agentovi [REDAKOVANÉ], bol by priebeh súdnych pojednávaní úplne iný, pričom pre sťažovateľa je dôležité najmä to, že by mal možnosť adekvátne reagovať na úplne inú dôkaznú a procesnú situáciu.

Sťažovateľ je toho názoru, že podstatou celého spisového a dôkazného materiálu a vykonaných odposluchov v osobe [REDAKOVANÉ] bolo jeho postavenie agenta. V tejto súvislosti sa najvyšší súd vyjadril, že je protizákonné a že takto získané dôkazy boli v konaní nepoužiteľné. Následne teda aj krajský súd mal v tomto smere postupovať.

Súd má v konaní postupovať v súlade s Trestným poriadkom. Najvyšší súd vyhlásil základ tohto postupu za nezákonný, a preto aj ďalšie k tomuto sa viažuce dôkazy aplikované z titulu agenta sú nepoužiteľné. Teda celý postup v prípravnom konaní založený na takých dôkazoch, ktoré sú podľa najvyššieho súdu neaplikovateľné a nepoužiteľné, sa stal rozhodujúcou dôkaznou skutočnosťou pre priebeh dokazovania, uznania viny a trestu. Obhajoba nemala možnosť na toto reagovať a chrániť záujmy sťažovateľa.

Podľa sťažovateľa možno konštatovať, že najvyšší súd sám podrobne uviedol zákonné dôvody, na základe ktorých mal dovolanie pripustiť ako nápravu tých nezákonných postupov a dôkazov, ktoré definoval.

„(...) Z týchto dôvodov bolo nepredloženie kompletného materiálu – záznamov z telekomunikačnej prevádzky súbežne s podanou obžalobou, síce procesnou chybou orgánov činných v trestnom konaní, ktorá bola napravená až na hlavnom pojednávaní, avšak ako sa neskôr ukázalo, obsah doplnených záznamov nebol v celom rozsahu oboznámený, dokonca sa s ním odmietla oboznámiť v celom rozsahu i obhajoba, práve z dôvodu, že nebolo potrebné dokazovať skutočnosti, ktoré nemali súvis s prerokúvanou trestnou vecou. Tento správny a zákonný postup okresného i krajského súdu však len potvrdzuje požiadavku na predloženie kompletných záznamov z odpočúvania, pretože len súd rozhoduje o tom, ktorý dôkaz, čo aj čiastkový, a akým spôsobom vykoná alebo nevykoná. Rovnako je chybou použitie svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ], ktorá bola vykonaná po 2. marci 2012, pretože po oznámení trestného činu mal byť po vydaní príkazu sudcu ďalej konať v postavení agenta a vtedy by ním zadovážené dôkazy boli použiteľné v trestnom konaní v tejto veci. Ak však aj po oznámení pripravovaného trestného činu konal ako člen skupiny pripravujúcej sa na prepad pancierového auta, bolo vylúčené jeho postavenie svedka v tejto trestnej veci, aj keď jeho trestné stíhanie ako obvineného bolo v zásade vylúčené jeho oznámením a teda nedostatkom úmyslu spáchať trestný čin lúpeže.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému pod písmenom e) dovolací súd uvádza, že nie je v právomoci dovolacieho súdu rozhodovať o otázke voľby prísediaceho, ani v dovolacom konaní posudzovať, či ten-ktorý občan bol za prísediaceho zvolený v súlade so zákonom. Obhajoba v dovolaní uviedla skutočnosti, ktoré klienta vedú k tomu, že je presvedčený o tom, že aj v tomto smere boli porušené jeho práva. O dôvodoch podanej námietky sa dozvedel 31. januára 2014 podľa písomného podania JUDr. [REDAKOVANÉ] súdu, ktorého podstatou bolo oznámenie, že člen senátu JUDr. [REDAKOVANÉ] je zamestnancom Ministerstva vnútra SR a príslušníkom policajného zboru SR vo funkcii riaditeľa pohotovostnej jednotky v Trenčíne s predpokladaným pomerom k veci vyplývajúcej z jeho funkcie.“

Všetky už uvedené skutočnosti zakladajú podľa názoru sťažovateľa dôvodnosť tejto sťažnosti, resp. dôvodnosť ním podaného dovolania a požadovaného zrušenia právoplatného rozsudku.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„NS SR uznesením sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9.3.2016 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 47 2,3 50/ods. Ústavy SR

Uznesenie NS SR sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9.3.2016 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 79/2015 z 9. marca 2016 vyplýva, že ním bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 88/2014 z 30. januára 2015. Rozsudok bol doručený obhajcovi sťažovateľa 25. mája 2016.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu nižšie súdy v odôvodnení rozsudkov poukázali na to, že v rámci doplneného dokazovania boli predložené záznamy telekomunikačnej prevádzky nahraté v rámci policajnej akcie označenej ako Gargamel 1 až 12 a 14 až 16. Zo sprievodného listu predmetného zväzku vyplýva, že na priložených DVD a CD nosičoch je zaznamenaná úplná odpočúvaná telekomunikačná prevádzka vrátane tej, ktorá nemá súvis s vyšetrovanou vecou. S prepismi záznamov telekomunikačnej prevádzky nebolo nijako manipulované a neboli účelovo vybrané. Po získaní uvedených záznamov telekomunikačnej prevádzky vrátane prepisov súd vyhotovil kompletne kópie doručeného zväzku, ako aj DVD a CD nosičov a doručil ich obhajcom všetkých obvinených. Tí sa však zhodne s prokurátorom na hlavnom pojednávaní konanom 28. apríla 2014 výslovne odmietli oboznámiť s doplnenými záznamami telekomunikačnej prevádzky s výnimkou obhajcu JUDr. [REDAKOVANÉ], ktorý požiadal o prehratie niektorých záznamov.

Z uvedeného možno jednoznačne vyvodit' nielen to, že obvineným v rámci práva na obhajobu boli poskytnuté kompletne záznamy telekomunikačnej prevádzky, ale aj to, že z nich dokonca boli prehraté záznamy, ktoré pôvodne neboli v spise založené, pričom obhajoba obvinených sa výslovne odmietla oboznámiť s doplnenými záznamami. Preto nie

je možné konštatovať v tomto smere porušenie práva na obhajobu, a už vôbec nie zásadným spôsobom. Rovnako sa z takéhoto postupu nedá vyvodzovať vykonanie dôkazov nezákonným spôsobom.

Ak aj došlo v tomto prípade k nepredloženiu kompletných záznamov telefonických hovorov po skončení prípravného konania, postupom súdu došlo k napraveniu tohto konania, a v konečnom dôsledku nedošlo k porušeniu práva obvinených na obhajobu, pretože predložením doplnených záznamov a ich oboznámením nebolo preukázané neopodstatnené postavenie obvinených pred súd. Pritom súd vytvoril všetky podmienky, aby obhajobe ako procesnej strane umožnil oboznámiť sa aj s ostatným zvyškom dôkazných prostriedkov v súlade so zásadou rovnosti zbraní. Navyše, v rámci kontradiktórneho procesu obhajobe nič nebránilo, aby dôkazné prostriedky, voči ktorým mala pochybnosti, predložila na príslušné preskúmanie, ktoré by potvrdilo alebo vyvrátilo prípadné falšovanie, pozmeňovanie alebo inú nedovolenú manipuláciu s nimi.

Nebolo správne tvrdenie okresného súdu, podľa ktorého postačovalo predložiť len tie záznamy z telekomunikačnej prevádzky, ktoré sa vzťahovali na vec, pretože nie vyšetrovateľovi, resp. prokurátorovi prináleží takého rozhodnutie, ale len a výhradne súdu, lebo až ten rozhodne, ktoré zo záznamov majú vzťah k prerokúvanej veci a ktoré z nich a v akom rozsahu ako dôkaz vykoná. Toto pochybenie bolo nakoniec napravené a nemalo za následok porušenie práva obvinených.

Použitie svedka [REDACTED] na plnenie úloh, ktoré prislúchajú jedine agentovi, a úlohy s tým súvisiace (kontaktovanie sa najmä s obvineným [REDACTED] a na tom základe vypočúvanie [REDACTED] ako svedka po 2. marci 2012 a zobrazovanie obrazovo-zvukových záznamov zo stretnutí týkajúcich sa veci) nie sú použiteľné, pretože neboli získané agentom, ako to predpisuje Trestný poriadok v ustanovení § 117.

V prerokúvanom prípade svedok [REDACTED] nevystupoval ako agent, a preto úkony, ktoré boli vykonané priamo alebo prostredníctvom jeho osoby, nie sú ako dôkaz použiteľné pre trestné konanie. Týka sa to nielen jeho svedeckej výpovede po 2. marci 2012, ale aj ďalších úkonov (najmä vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov).

Podľa názoru najvyššieho súdu napriek tomuto pochybeniu nižších súdov z odôvodnenia rozhodnutí (nie teda preskúmaním a hodnotením dôkazov samotných) sa zistilo, že odsudzujúci rozsudok sa v rozhodujúcej miere (pokiaľ ide o rozhodnutie o vine)

opiera v prevažnej miere najmä o oznámenie svedka [REDAKOVANÉ] o trestnom čine a z toho rezultujúce uznesenie o začatí trestného stíhania, ďalej o legálne použitie informačno-technických prostriedkov vrátane záznamov z odpočutej telekomunikačnej prevádzky aj medzi svedkom [REDAKOVANÉ] a inými osobami (najmä obvineným [REDAKOVANÉ]), pretože príkazy sudcu boli vydané v súlade s Trestným poriadkom, boli dostatočne odôvodnené a odposluchy telefonických hovorov medzi obvineným [REDAKOVANÉ] a svedkom [REDAKOVANÉ] by boli zaznamenané aj odpočutím zariadenia používaného obvineným [REDAKOVANÉ], resp. ďalšími osobami.

Najvyšší súd v zásade uzatvára, že okrem výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorú ako „*plod otráveného stromu*“ nebolo možné v trestnom konaní použiť (keďže po 2. marci 2012 nekonal v postavení agenta, ale svedka, čo mu neprislúchalo, lebo Trestný poriadok nepozná pojem spolupracujúceho svedka, ako to uviedli okresný súd a krajský súd), boli ďalšie dôkazy, ale najmä dôkazy získané pri policajnom zásahu 19. septembra 2012 a neskôr, takými dôkazmi, ktoré podľa dôvodov v rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu rozhodujúcou mierou usvedčovali obvinených z prípravy na trestný čin lúpeže a ďalších trestných činov uvedených v rozsudkoch.

Nepredloženie kompletných záznamov z telekomunikačnej prevádzky súbežne s podanou obžalobou bolo síce procesnou chybou orgánov činných v trestnom konaní, ktorá ale bola napravená na hlavnom pojednávaní. Ako sa neskôr ukázalo, obsah doplnených záznamov nebol v celom rozsahu oboznámený, dokonca sa s ním odmietla oboznámiť v celom rozsahu i obhajoba, a to práve z dôvodu, že nebolo potrebné dokazovať skutočnosti nesúvisiace s prerokúvanou trestnou vecou. Tento správny a zákonný postup nižších súdov však len potvrdzuje požiadavku na predloženie kompletných záznamov z odpočúvania, pretože len súd rozhoduje o tom, ktorý dôkaz (čo aj čiastkový) a akým spôsobom vykoná alebo nevykoná.

Rovnako je chybou použitie výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ku ktorému došlo po 2. marci 2012, pretože po oznámení trestného činu mal ďalej konať v postavení agenta (na základe príkazu súdu) a vtedy by ním zadovážené dôkazy boli použiteľné v trestnom konaní v tejto veci. Ak by však aj po oznámení pripravovaného trestného činu konal ako člen skupiny pripravujúcej sa na prepád pancierového auta, bolo by vylúčené jeho postavenie svedka v tejto trestnej veci, a to aj napriek tomu, že by jeho trestné stíhanie ako obvineného bolo

v zásade vylúčené jeho oznámením a z toho vyplývajúcim nedostatkom úmyslu spáchať trestný čin lúpeže.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania) treba podľa názoru najvyššieho súdu uviesť, že nie je v jeho právomoci v rámci dovolacieho konania rozhodovať o otázke voľby prísediaceho, ale ani posudzovať, či ten-ktorý občan bol za prísediaceho zvolený v súlade so zákonom. Podľa názoru najvyššieho súdu ani zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) v ustanovení § 48 ods. 6 neuvádza funkciu prísediaceho ako činnosť, ktorá by nebola zlučiteľná s funkciou príslušníka Policajného zboru. K tomu správne uviedol už okresný súd v uznesení č. k. 1 T 34/2013-1718 z 31. januára 2014, že sa nepreukázal žiadny pomer prísediaceho [REDAKOVANÉ] k prerokúvanej veci či osobám, ktorých sa dotýkajú úkony trestného konania. Navyše treba dodať, že funkcia prísediaceho nie je platenou funkciou, a preto činnosť prísediaceho nie je v rozpore ani s citovaným ustanovením zákona o štátnej službe.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ zakladá jadro sťažnostnej argumentácie na takých pochybeniach okresného súdu a krajského súdu, ktorých existenciu najvyšší súd v dovolacom konaní skonštatoval a potvrdil. Ide o okolnosti, z ktorých sťažovateľ vyvodil porušenie svojich obhajobných práv, ako aj porušenie zásady, podľa ktorej pri rozhodovaní o vine nemožno brať do úvahy nezákonným spôsobom vykonané dôkazy. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd na jednej strane ním namietané nezákonnosti potvrdil, no na druhej strane odmietol ich považovať za natoľko významné, aby podanému dovolaniu vyhovel.

Podľa názoru ústavného súdu sú úvahy najvyššieho súdu veľmi podrobné, vecné a presvedčivé. Rozhodne nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec iný názor, nemôže sama osebe zakladať porušenie jeho označených práv.

Ako sa zdá, podľa názoru sťažovateľa akékoľvek porušenie obhajobných práv, resp. nezákonné vykonanie akéhokoľvek dôkazu nutne zakladá nezákonnosť právoplatného odsudzujúceho rozsudku, a tým aj porušenie označených článkov ústavy. Sťažovateľ pritom v podstate nijako nereflektuje na veľmi podrobnú a vecnú argumentáciu najvyššieho súdu, ktorou vysvetľuje nielen to, v čom podľa jeho názoru nižšie súdy niektoré okolnosti nesprávne posúdili (s čím súhlasí aj sťažovateľ, ktorý jadro sťažnosti zakladá práve na takto zistených pochybeniach), ale aj to, prečo podľa neho konštatované pochybenia nemajú v konečnom dôsledku vplyv na zákonnosť právoplatných rozhodnutí nižších súdov.

K dosiaľ uvedenému považuje ústavný súd za potrebné ešte poznamenať, že nie je jeho úlohou „domýšľať si“, resp. dopĺňať argumentáciu sťažovateľa o možné ďalšie okolnosti a súvislosti, resp. naznačovať iné okolnosti a súvislosti, z ktorých by prípadné porušenie označených práv mohlo vyplývať. Ústavný súd vec posudzuje v medziach argumentácie uplatnenej sťažovateľom, nie teda nad tento rámec.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej vo veci v konaní vedenom okresným súdom rozhodoval prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, treba poukázať predovšetkým na to, že tvrdené pochybenie by primárne a už na prvý pohľad zakladalo porušenie čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy, podľa ktorého

nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Porušenie tohto článku ústavy sťažovateľ nenamietal a zrejme je toho názoru, že ide o porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa názoru ústavného súdu samotná skutočnosť, že prísediaci [REDAKOVANÉ] je zamestnancom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a príslušníkom Policajného zboru vo funkcii riaditeľa pohotovostnej jednotky v Trenčíne, bez ďalších skutočností nezakladá jeho zaujatosť v objektívnom zmysle.

Takáto zaujatosť (nedostatok nestrannosti) v objektívnom zmysle sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca (a teda aj prísediaci) môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného (Delcourt c. Belgicko).

Tvrdené samotné služobné zaradenie prísediaceho podľa názoru ústavného súdu ešte z objektívneho hľadiska bez ďalších konkrétnych skutočností neznamená, že by sa javil ako zaujatý.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2016